

“Salat” kavramının Kuran’da hangi anlamda kullanılmış olabileceğini Kur’an metni içerisinde araştırdığım yazılarıma devam ediyorum. Tüm sonuçları [“salat inceleme tablosu”](#)ndan takip edebilirsiniz.

Bu yazıda Ahzab 33’ü (33:33) konu edineceğim. Ama Öncelikle “ehl” kavramından başlayalım.

Özetle, “Ehl” kavramına bazı ayetlerde verilen “aile” anlamının yanlış olduğunu düşünüyorum. Bu şekilde “aile” olarak anlamak bize ayetin asıl anlamını ıskalatıyor olabilir.

Abdülbaki Gölpınarlı Meali	Sonra da salıncasına yakınlarının yanına gitmiştir.
Abdullah Parlıyan Meali	Sonrada çalım sata sata kendi taraftarlarına gitmişti.
Ahmet Tekin Meali	Sonra çalım satarak yandaşlarının yanına gitti.
Ahmet Varol Meali	Sonra da çalım satarak ailesine gitti.
Ali Bulaç Meali	Sonra çalım satarak yakınlarına gitmişti.
Ali Fikri Yavuz Meali	Sonra da böbürlene böbürlene (dünyada) ehline gitti.
• Bahaeddin Sağlam Meali	Sonra böbürlenerek ailesine gitti.

75:33 ayetini bağlamı içerisinde okursanız bahsedilen prototipin koşarak “ailesinin” yanına gitmiş olamayacağı aşîkar. Bazı meallerde “ailesi” olarak anlam verilmişken bazı meallerde verilen “yakınları, taraftarı” anlamına dikkat ediniz.

Ehl kavramına Ragîp El İsfahani’nin El-Müfredatından bakalım:

أَهْلُ / E-h-l

أَهْلُ الرَّجُلِ *Bir adamın ehli, bir kişiyi başkasıyla bir araya getiren soy, din ya da onlar gibi bir işlev gören sanat, ev, şehir gibi şeylerdir. Asıl itibariyle kişinin ehli, bir meskenin kendisini ve onları birleştirdiği kişilerdir. Sonra bu anlam genişletilmiş ve kendilerini bir soyun birleştirdiği kişiler için أَهْلُ الرَّجُلِ **adamın ehli** adı verilmiştir. Peygamberin ailesi için أَهْلُ الْبَيْتِ *Ehl-i beyt* dendiğinde bu kavramın mutlak anlamda kullanıldığı bilinmektedir; çünkü (Allah'ın) sözüne göre: إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلُ الْبَيْتِ *Ey Ehl-i Beyt! Allah sizden sadece günâhı gidermek istiyor* (33/ Ahzâb 33) bazen kişinin hanımına da ehli denmektedir.*

El-Müfredat eserinde “ehl” kavramının gerçek anlamı verilerek başlanırken daha sonra “ıstılahi” anlam; yani sonradan ortaya çıkan kabullerle terimleşen anlama oraya konulmuş.

Peki “ehl” kavramını tıpkı “**kitap ehli**” derken anladığımız gibi anlarsak ne oluyor? Bunu 7:83 ayeti ile örneklendirmeye çalışayım:

A'râf (7)83gtnÖncekiSonrakiTefsir

!

Meallerdeki sıralama bir tercih sıralaması değil **alfabetik** sıralamadır. Ziyaretçilerimiz takip etmek istedikleri mealleri sol sütundan seçerek ilerleyebilirler. Tercihlerinin hatırlanması için "Tercihimi Hatırla" tıklanmalıdır.

Arapça Metin
Detaylı İnceleme **Yeni**

فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ

Türkçe Transcript (*)

Feenceynâhu veehlehu illâ-mraetehu kânet mine-lğâbirin(e)

Abdullah-Ahmet Akgül
Meali

Bunun üzerine Biz, (Hz. Lut'un)karısı dışında onu ve ailesini kurtardık; o (karısı)ise (helake uğrayanlar arasında)geride kalanlardandı.

Ayeti bu okuma üzerinden değerlendirdince elimizde tek bilgi kalıyor: Karısı geride kalmış, ailesi kurtulmuş. (Bknz 15:60, 27:57, 29:32; 66:10) Peki, bu okumaya göre Kuran bize “karısının geride kaldığı” bilgisini ısrarla neden veriyor?

Öte yandan ayette neden zevce değil de imraat ifadesi geçiyor? İmraat ile zevce eş anlamlı olsaydı olayın anlatıldığı 5 ayetin en az birisinde imraat yerine zevce kullanılabilirdi; fakat Kur'an ısrarla her seferinde “imraat” kavramını kullanıyor. Eğer farklı 2 kavram varsa bunları bir başka bir dile çevirirken farklı kelimelerle çevirmek zorunluluktur. Bu bile yapılmamış.

Şimdi Kuran'dan edindiğimiz mantıkla bir daha bakalım:

İmraat kavramını başka bir yazıda tartışacağım. Ancak, imraat için “genel halk tabakası; avam sınıf” diyebiliriz. İfadeye dikkat:

66:10: kânetâ tahte 'abdeyni : Onlar iki kulun altında idiler.

İmraat ile kastedilen -anladığım- düşünmeden, sorgulamadan yeni tabirle “trend”lere uyan grup.

“Ehlini yani Lut'un fikirlerini paylaşılanları, onu destekleyenleri, aynı yoldan gidenleri kurtardık; fakat imraat'ı kurtarmadık;imraatı geride kaldı. İmraat kavramını Kurandan çalışırsanız geride kalmasının da gayet doğal olduğunu anlarsınız. Meseleniz artık “nasıl imraat olunmaz” a doğru evrilir. İmraat olmamanın yolunu aramaya başlarsınız. Öte yandan ayette neden

“zevci” denilmediğini de anlarsınız. Çünkü mesele zaten imraat’ın zevc’e dönüşebilmesi. (Ehl ve zevc benzer kavramlar ama demek ki aralarında nüanslar var.) İmraat kavramına “eril - dişil” kavramlar yazı dizisinde devam edeceğim.

Ehl kavramına bazı ayetlerde verilen anlam, kimi zaman içerisinde “ehl” kavramı geçmeyen ayetleri dahi etkilemiş durumda. Çünkü “ıstılahi” denilen anlayış çoktan inşa edilmiş durumda:

42:23 Allah’ın, inanıp yararlı işler yapan kullarına müjdesi budur. De ki: “Ben, buna karşılık sizden bir karşılık istemiyorum; ancak, yakınlık arzusunu istiyorum.” Kim bir iyilik yaparsa onun iyiliğini arttırırız. Şüphesiz Allah affedendir; iyiliğe karşılık verendir.

Kuranda hiç bir ücret/kazanç/çıkar beklemediği vurgulanan elçinin tüm eylemlerini toplumu arındırmak dolayısı ile Allah’a **yakınlaştırmak** olduğunu düşünürsek, 42:23 ayetinin de zaten bilinen bir gerçeğin başka ifadelerle bize verilmesi olduğunu anlarız. Ancak biz insanlar ne yazık ki meseleleri karmaşıktırıp aslından uzaklaştırmakta uzmanız. Çünkü “ehl” kavramına verilen anlamın altında “sünni” ve “şii” olarak ayırmaya uzanan bir kültür yatıyor.

Ayette “ehli-beyt” ifadesi yer almamasına rağmen oraya eklenmesinin sebebi “rivayetler”.

(Keşşaf-i Zemaşşeri, Zehair’ul Ukba, Fusul’ul Mühimme, İhya’ul Meyyit, Sevaik’ul Muhrika vb. Ehl-i Sünnet kaynaklarında ayette geçen “yakınlık” ifadesinden maksadın Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin olduğu hakkında birçok rivayet yer almıştır. Örneğin H. 5. asrın meşhur müfessirlerinden olan Hâkim Heskani, Şevahid’ut Tenzil adlı kitabında Said b. Cübeyr’den, o da İbn-i Abbas’tan şöyle nakletmektedir: “Bu ayet nazil olunca ashop şöyle sordu: “Ey Allah’ın Resulü! Allah’ın bizlere sevmeyi emrettiği bu kimseler kimlerdir?” Peygamber (s.a.a) şöyle buyurdu: “Ali, Fatıma ve çocuklarıdır.”)Özetle, çok basit 15 dakikalık bir sunumla ilgili ayette

Kuran’da geçen “Ehl-i Kitap” ifadesini kimse “kitap ailesi” olarak anlamıyor. Ama “ehl-i beyt” denildiğinde şii/sünni bir ittifak var: Peygamberin ailesinden bahsediyor.

15 dakikalık temiz ve etkili bir sunumla konuya objektif yaklaşan herkese burada geçen “ehl-i beyt” in “beyti izleyenler, beyte dahil olanlar, beyt etrafında toplanmışlar” anlamına geldiğini ispatlamak mümkünken, iş nerelere gelmiş.

33:33 Vekarne fî buyûtikunne velâ teberracne teberruce-lcâhiliyyeti-l-ûlâ^(s) ve akimne-ssalâte ve âtîne-zzekâte ve ati'na(A)llâhe ve rasûleh(u)^(c) innemâ yurîdu(A)llâhu liyužhibe 'ankumu-rricse ehle-lbeyti veyutahhirakum tathîrâ(n)

Hem evlerinizde oturun ve evvelki cahiliyyet (zamanında süslenerek, ince elbiseler giyerek, açılıb saçılarak sokağa çıkan kadınların) çıkışı gibi çıkmayın. Namazı gereği üzre kılın, zekâtı verin, Allah'a ve Rasûlüne itaat edin. Ey Ehl-i Beyt= Peygamber ailesi! Allah sizden sırf günahı gidermek ve sizi tertemiz yapmak istiyor.

Yukarıdaki çeviriyi özellikle verdim. Bu yazı içerisinde, 33:43 ayetinin ne anlattığını ayrıca incelemeyeceğim. Dolayısı ile yukarıdaki çeviriyi şu an için tartışmayacağım. Zira “nisa” kavramını bitirmiş olmak gerekiyor.

Geleneksel anlamaya göre, nebinin nisalarından “evlerinde oturmaları” isteniyorsa “zekat verin” ifadesini nereye oturtacağız? Zira söz konusu nebinin nisaları ve zannedilen bağlam süslü püslü giyinmemeleri. Bu şekilde davranmasını istemediğiniz kadınları evde oturtup vereceğiniz komut “zekatı ver” mi olur? Dikkat edin: Evde oturun ev işleri yapın, çocuklara bakın, evi temizleyin vb. demiyor. Tek söylendiği zannedilen şey “namazı kılın zekatı verin”.

Beyt kavramını 10:87 ayetini incelerken oturtmuştum. Ayette “beyt” ten yani Musa ve Harun peygambere de kurmasını istediği (10:87) türden bir beyt'ten bahsediyor. Ehl-i beyt ile ehl-i kitap taki ehl aynı ehl. Beyt kabaca “ocak” demek. “akimus-salat” “salat'ı ayakta tutmak”; atuz-zekat “arınmayı sağlamak” demek.

Yani Kuran'ın “beyt” olarak işaret ettiği öğretisi ve kurallara göre düzenlenmiş yapılarda salat'ı ayakta tutmak ve arınmayı sağlamak o beyte mensup olan bir zümreden (nebinin nisaları) isteniyor. Sonunda “temizlenecekler”.

Ayeti bütünsel olarak ve bağlamıyla birlikte “nisa” kavramı ile birlikte bir başka yazıda değerlendirmeyi planlıyorum.

Dolayısı ile bu ayeti de salat inceleme tabloma “namaz” anlamı çıkmadı olarak işaretleyeceğim.

